

Dosarul nr. 1ra-919/2022
1-21128108-01-1ra-23062022

CURTEA SUPRĂMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

07 septembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Timofti Vladimir,

Judecători – Țurcan Anatolie, Plămădeală Ghenadie,

a examinat admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Harti Vladislav, prin care solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 12 aprilie 2022, în cauza penală privindu-l pe

Grati Ion XXXXX, născut la 10 iulie 1959, originar din r-nul Sîngerei, s. Dumbrăvița și domiciliat în mun. Chișinău, str. P. Zadnipru, 2/1 ap. 100.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. 26.08.2021 - 30.11.2021 (prima instanță);
2. 20.12.2021 - 12.04.2022 (instanța de apel);
3. 23.06.2022 - 07.09.2022 (instanța de recurs ordinar).

Asupra admisibilității în principiu a recursului ordinar în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 30 noiembrie 2021, cauza fiind examinată în procedura simplificată prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, Grati Ion a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza:

- art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, la o pedeapsă de 3 ani închisoare, cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport;

- art. 266 Cod penal, la pedeapsă de 1 an închisoare.

Conform art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, lui Grati Ion i-a fost stabilită pedeapsa definitivă de 3 ani 6 luni închisoare, cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport.

În baza art. 90 Cod penal, a fost suspendată condiționată executarea pedepsei cu închisoarea stabilite lui Grati Ion pe o perioadă de probațiune de 4 ani.

A fost dispusă încasarea din contul lui Grati Ion în beneficiul statului cheltuielile judiciare în mărime de 3558 lei, suportate în legătură cu efectuarea raportului de expertiză judiciară nr. 202103C0941 din 17.07.2021.

Totodată, a fost soluționată soarta corpurilor delictive.

1.1. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că inculpatul Grati Ion, la 30.05.2021, aproximativ la ora 21:30, dispunând de permis de conducere de

categoria de transport pe care o conducea, se deplasa la volanul automobilului de model „XXXXX” cu n/î XXXXX pe un drum public și ajungând în apropierea imobilului de pe str. XXXXX, 17/4 din mun. Chișinău nu a luat în considerare starea lucrurilor în traficul rutier ce reflectă gradul de protecție a participanților la el împotriva accidentelor și consecinței acestora, n-a ținut cont permanent de totalitatea factorilor ce caracterizează condițiile rutiere, existența unor obstacole pe sectoarele drumului, intensitatea și nivelul de organizare a traficului rutier, fapt prin care a încălcat cerințele Regulamentului Circulației Rutiere, (în continuare RCR), Anexa nr. 1 la Hotărârea Guvernului nr.357 din 13.05.2009 și anume, prevederile pct. 3 al RCR în conformitate cu care: *„participanții la trafic sunt obligați să respecte regulile de circulație, semnificația mijloacelor și prin acțiunile lor să nu cauzeze prejudicii altor participanți la trafic, să nu-i expună pericolului”*, prevederile pct. 10 alin. (1), lit. b) din RCR *„persoana care conduce un vehicul trebuie să posede cunoștințe și să execute cerințele prezentului regulament, precum și să posede dexteritatea necesară de a conduce în siguranță vehiculul pe drum”*, prevederile pct. 45 alin. (1) lit. a), b) și d) și alin. (2) din RCR, potrivit cărora: *„Conducătorul trebuie să conducă vehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită, ținând permanent seama de următorii factori: a) starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția; b) dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase; c) starea tehnică a vehiculului și particularitățile încărcăturii; d) situația rutieră, în cazul în care în limita vizibilității apar obstacole care pot fi observate de conducător, el trebuie să reducă viteza sau chiar să oprească, pentru a nu pune în pericol siguranța traficului rutier”*, prevederile pct. 46 lit. a) din RCR, conform căruia: *„Conducătorul de vehicul trebuie să manifeste prudență sporită și în caz de necesitate, să reducă viteza până la limita care i-ar garanta siguranța traficului sau chiar să oprească, în cazurile în care se deplasează pe urgență a) copii, persoane de vârstă înaintată, precum și persoane cu semne evidente de dizabilitate”*, prevederile art. 22 alin. (4) lit. b) și art. 23 alin. (3) lit. a) din Legea nr.131-XVI din 07.06.2007, privind siguranța traficului rutier, potrivit căruia: *„participanții la traficul rutier sunt obligați să manifeste un comportament care să asigure fluența și siguranța traficului, să nu periclitizeze siguranța unor alți participanți la trafic, să nu cauzeze prejudicii mediului înconjurător, proprietății publice sau private, Conducătorul de autovehicul este obligat să cunoască și să respecte Regulamentul circulației rutiere”*, prevederile pct.12 din RCR, care prevede că: *„1) Conducătorul de vehicul implicat într-un accident în traficul rutier este obligat: a) să oprească imediat vehiculul semnalizându-l în conformitate cu punctul 37 subpunctul 1) litera a) sau subpunctul 2) din prezentul Regulament; b) să nu schimbe poziția vehiculului și a obiectelor de pe carosabil provenite ca urmare a accidentului în traficul rutier, cu excepția cazurilor prevăzute în subpunctul 1) literele c) și d) din prezentul punct; c) să acorde primul ajutor, să cheme ambulanța în cazul în care în accident au fost cauzate traumatisme persoanelor, iar dacă aceasta nu este posibil sau în cazurile de urgență — să asigure transportarea persoanei traumatizate la cea mai apropiată unitate medicală cu un vehicul de ocazie ori cu propriul vehicul, să declare la unitatea medicală identitatea sa,*

prezentând permisul de conducere sau alt act, precum și certificatul de înmatriculare a vehiculului, ulterior să revină la locul accidentului; f) să asigure, pe cât posibil, păstrarea urmelor, precum și ocolirea locului accidentului; g) să anunțe despre accident poliția și să rămână pe loc până la sosirea polițiștilor”, ca rezultat al neatenției și ignorării a acestor cerințe, a tamponat pietonul Cecan – Luchina Nadejda, anul nașterii 1951, care traversa strada în afara trecerii de pietoni de la stânga spre dreapta relativ deplasării mijlocului de transport și ca urmare pietonul s-a ales cu diverse vătămări corporale, și fiind transportată la Institutul de Medicină Urgentă, la 31.05.2021 a decedat.

Conform raportului de expertiză judiciară (medico-legală) nr.202103C0941 din 19 iulie 2021, moartea lui Cecan - Luchina Nadejda, anul nașterii 1951, a survenit la 31.05.2021, ora 09:38 (conform fișei medicale nr. 2109593 IMSP IMU), s-a produs în rezultatul hemoragiilor în trunchiul cerebral, consecință a angajării trunchiului cerebral, dezvoltat pe fondalul traumei craniocerebrale închise, consecutiv traumei asociate a capului, toracelui și membrului inferior drept. La examinarea medico-legală a cadavrului s-au depistat leziuni corporale sub formă de excoreații frontal, plagă contuză parietal dreapta, hemoragii în țesuturile moi a capului, fractura osului zigomatic din dreapta, fractura oaselor bolții și bazei craniului, hematom subdural plat frontoparieto-temporal dreapta, hemoragii subarahnoidiene difuze, contuzie lobi temporali bilateral, hemoragii în mușchii toracali, fractura coastei 9 din dreapta, fractura coastelor 1,2,3,4,5,6,7,8,9,10 din stânga, fractură închisă, cominutivă a femurului drept, leziuni care au apărut posibil la lovire cu părțile proeminente externe a unității de transport în mișcare cu căderea ulterioară a pătimatei pe capota automobilului și aruncarea ulterioară a pătimatei pe banda de rulare și în asociere ca periculoase pentru viață se califică ca vătămare corporală gravă. Între leziunile corporale depistate pe cadavru și deces este o legătură cauzală directă.

La rândul său, Grati Ion fiind conștient că a comis o faptă ilicită, după tamponare a continuat deplasarea pe un drum public, părăsind locul accidentului rutier.

Prima instanță a calificat acțiunile inculpatului Grati Ion în baza:

- art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal - încălcarea regulilor de securitate a circulației rutiere, de către persoana care conducea mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență decesul unei persoane;

- art. 266 Cod penal - părăsirea locului accidentului rutier de către persoana care conducea mijlocul de transport și care a încălcat regulile de securitate a circulației sau de exploatare a mijloacelor de transport, dacă aceasta a provocat urmările indicate la art. 264 alin. (3) și (5) din Codul penal.

2. Sentința primei instanțe a fost contestată cu apel de către procuror, care a solicitat casarea parțială a acesteia, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Grati Ion să fie recunoscut vinovat și condamnat în baza:

- art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, la 2 ani 6 luni închisoare, cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport;

- art. 266 Cod penal, la 1 an închisoare.

Potrivit art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, lui Grati Ion să-i fie stabilită o pedeapsă definitivă de 3 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport.

În argumentarea apelului, apelantul a invocat că:

- pedeapsa stabilită inculpatului prin sentința primei instanțe este prea blândă;
- Grati Ion fiind conștient că a comis o faptă ilicită – după tamponarea unui pieton a continuat deplasarea pe un drum public și a părăsit locul accidentului rutier;
- comportamentul inculpatului denotă iresponsabilitatea acestuia în timp ce se afla în trafic, expunându-i la un pericol și pe ceilalți participanți;

- numărul îngrijorător de mare al cazurilor de accidente reflectă o problemă majoră legată de responsabilitatea conducătorilor auto față de obligațiile ce le revin, și anume - de a respecta regulile de circulație rutieră;

- opinia publică condamnă iresponsabilitatea conducătorilor auto, faptele acestora se petrec de cele mai multe ori fără ca șoferii să realizeze gradul de risc. Acest tip de comportament este cu atât mai periculos, cu cât asumarea riscului nu este deliberat, deci pericolul nu este perceput, iar atenția conducătorului nu este îndreptată spre acest fenomen. Vorbim în acest caz, pe lângă imaturitate, de capacitatea limitată de a conștientiza și a anticipa pericolul;

- la dispunerea pedepsei, este necesară aprecierea acțiunilor inculpatului, sub aspectul prejudiciului cauzat relațiilor sociale ocrotite de legea penală, condițiile intervenirii lor, precum și atitudinea inculpatului aferent infracțiunii comise;

- pedeapsa este echitabilă când se stabilesc lipsuri și restricții ale drepturilor infractorului proporționale cu gravitatea infracțiunii săvârșite și este suficientă pentru restabilirea echității sociale, adică a drepturilor și intereselor victimei, statului și societății, perturbate prin infracțiune;

- pedeapsa este echitabilă și atunci când este capabilă să contribuie la realizarea altor scopuri ale pedepsei penale, cum ar fi corectarea condamnatului și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni;

- practica judiciară nu o dată a demonstrat că o pedeapsă prea blândă generează dispreț și nu este suficientă pentru corectarea persoanei, nici pentru prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni.

3. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 12 aprilie 2022, a fost admis apelul declarat, casată inclusiv din oficiu conform art. 409 alin. (3) Cod de procedură penală, sentința primei instanțe și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care lui Grati Ion, recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, i s-a aplicat pedeapsa de 2 ani 6 luni închisoare, cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport.

Conform art. 90 Cod penal, a fost suspendată condiționat executarea pedepsei cu închisoarea pe o perioadă de probațiune de 5 ani.

Totodată, în temeiul art. 2 a Legii nr. 243 din 24 decembrie 2021, privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței

Republicii Moldova, Grati Ion recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 266 Cod penal, a fost liberat de pedeapsă penală.

În rest, sentința primei instanțe a fost menținută fără modificări.

3.1. Pentru a decide astfel, instanța de apel a indicat că deși prin apelul declarat s-a solicitat aplicarea unei pedepse mai aspre în privința inculpatului, în speță s-a constatat că pe învinuirea inculpatului de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 266 din Codul penal, este aplicabilă instituția amnistiei, motiv din a casat sentința inclusiv din oficiu.

În continuare, instanța de apel a notat că deși inculpatul a recunoscut vina în comiterea infracțiunilor pentru care a fost condamnat, cauza penală fiind examinată în procedură simplificată, vinovăția acestuia se mai probează și prin sistemul de acte și documente acumulate și administrate în cadrul urmăririi penale.

Astfel, instanța de apel a indicat că în urma aprecierii sistemului de acte și documente acumulate și administrate în cadrul urmăririi penale prin prisma prevederilor art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței și utilității lor, le apreciază ca fiind dobândite cu respectarea normelor de procedură, fiind pertinente, concludente, utile, care coroborează între ele, dar și cu declarațiile inculpatului din care instanța a stabilit că inculpatul Grati Ion a comis infracțiunile prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal - încălcarea regulilor de securitate a circulației rutiere, de către persoana care conducea mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență decesul unei persoane, precum și de art. 266 Cod penal - părăsirea locului accidentului rutier de către persoana care conducea mijlocul de transport și care a încălcat regulile de securitate a circulației sau de exploatare a mijloacelor de transport, dacă aceasta a provocat urmările indicate la art. 264 alin. (3) și (5) Cod penal. Mai mult, instanța de apel a menționat că nici unul din participanții la proces nu au obiectat în privința vinovăției inculpatului.

Totodată, instanța de apel a indicat că la data de 24 decembrie 2021, Parlamentul Republicii Moldova a adoptat Legea privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, publicată în Monitorul Oficial la data de 31 decembrie 2021, intrând în vigoare de la această dată.

Instanța de apel a notat că infracțiunea prevăzută de art. 266 Cod penal de comiterea căreia a fost recunoscut vinovat Grati Ion, nu cade sub incidența art. 6 al Legii nr. 243 cu privire la amnistie, nefiind identificate temeiuri de neaplicare a acestei Legi.

În acest sens, instanța de apel a constatat că în speță, pe acest capăt de învinuire sunt întrunite condițiile prevăzute de art. 1, 2 a Legii nr. 243 privind amnistia, motiv din care a conchis că urmează să fie aplicată instituția amnistiei în privința lui Grati Ion, pe învinuirea în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 266 Cod penal.

Totodată, cu referire la infracțiunea prevăzută de art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, instanța de apel a reținut că sunt parțial întemeiate motivele invocate în apel, aplicând în privința inculpatului suspendarea condiționată a executării pedepsei cu închisoarea pe o perioadă de probațiune de 5 ani.

În continuare, instanța de apel a notat că la individualizarea, stabilirea categoriei și termenului pedepsei inculpatului, ține cont de prevederile art. art. 7, 61, 75 Cod penal și anume de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de personalitatea celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de condițiile de viață ale familiei acestuia precum și scopul pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului.

Instanța de apel a stabilit că infracțiunea prevăzută de art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal este una gravă, iar careva circumstanțe agravante nu au fost reținute, iar ca circumstanțe atenuante au fost stabilite: căința sinceră, recuperarea integrală a prejudiciul cauzat prin infracțiune, participarea la acțiuni de luptă pentru integritatea teritorială a Republicii Moldova, dar și faptul că este pensionar.

În acest sens, instanța de apel a conchis de a-i stabili inculpatului Grati Ion pedeapsa de 2 ani 6 luni închisoare.

De asemenea, instanța de apel a considerat că corectarea și reeducarea inculpatului Grati Ion va fi posibilă fără izolarea acestuia de societate, or acesta în ședința instanței de apel a recunoscut vina, este caracterizat pozitiv, la evidența medicului psihiatru și narcolog nu se află, anterior nu a fost judecat, a recuperat integral prejudiciul cauzat prin infracțiune, a participat la acțiuni de luptă pentru integritatea teritorială a Republicii Moldova, este pensionar, astfel, suspendarea executării pedepsei cu închisoarea și acordarea posibilității acestuia, ca în termenul de probă, prin comportare exemplară și muncă cinstită, să îndreptățască încrederea ce i s-a acordat, va oferi o mai bună protecție intereselor societății decât izolarea vinovatului de societate.

Astfel, instanța de apel a constatat că executarea pedepsei stabilite lui Grati Ion nu este rațională, motiv pentru care, potrivit prevederilor 90 alin. (1) Cod penal, este necesară suspendarea executării pedepsei cu închisoare, pe o perioadă de probațiune de 5 ani, cu liberarea ulterioară de pedeapsă, cu condiția că acesta în termenul de probă nu va săvârși alte infracțiuni, și prin comportare exemplară și muncă cinstită, va îndreptăți încrederea ce i s-a acordat.

În acest context, instanța de apel a notat că în speță nu ar fi rezonabil și proporțional ca în privința inculpatului să fie aplicată o pedeapsă cu închisoare cu executare, or condamnarea reală la pedeapsă privativă ar crea repulsie, cauzând noi suferințe inculpatului, corespunzător aceasta nu-și poate atinge scopul de corectare și reeducare, ci de generare a unor trăsături negative.

4. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Harti Vladislav, care indică temeiurile de recurs prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală și solicită casarea acesteia în latura pedepsei, cu dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel în alt complet de judecată.

În argumentarea recursului, recurentul invocă că:

- instanța nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția și s-a aplicat pedeapsa individualizată contrar prevederilor legale;

- instanța de apel a ignorat prevederile art. 61 Cod penal, or pronunțând o decizie de condamnare cu suspendarea condiționată a executării pedepsei pentru comiterea unei infracțiuni cu un grad prejudiciabil sporit, încălcarea regulilor de securitate a circulației rutiere, de către persoana care conducea mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență decesul unei persoane, nu a fost atins scopul principal și anume prevenirea de comitere a noi infracțiuni de către inculpat, precum și de către alte persoane, restabilirea echității sociale;

- instanțele de judecată nu au ținut cont de circumstanțele că Grati Ion, fiind conștient că a comis o faptă ilicită, după tamponare a continuat deplasarea pe un drum public, părăsind locul accidentului rutier. Astfel, comportamentul inculpatului denotă iresponsabilitatea acestuia în timp ce se afla în trafic, expunându-i la un pericol și pe ceilalți participanți;

- deși dispoziția art. 90 Cod penal obligă instanța de judecată să indice în hotărâre motivele condamnării cu suspendare condiționată a executării pedepsei, acest fapt nu a fost motivat de către instanța de apel, care s-a limitat doar la enumerarea circumstanțelor care le consideră atenuante;

- instanța de apel a ignorat prevederile art. 384 alin. (3) Cod de procedură penală, care stipulează că sentința instanței de judecată trebuie să fie legală, întemeiată și motivată;

- instanța de apel justificat a apreciat circumstanțele, dar pedeapsa stabilită nu a fost apreciată în coroborarea cu faptele comise și consecințele acestora, de personalitatea inculpatului, nu a ținut cont de caracterul și gradul de pericol social al infracțiunii;

- circumstanțele comiterii infracțiunii și comportamentul inculpatului denotă că cel mai eficient mijloc de corectare a acestuia este pedeapsa cu închisoare, această concluzie derivând și din gravitatea faptelor comise și de pericolul social a acestora;

- instanțele de judecată nu au ținut cont de gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de comportamentul inculpatului în momentul comiterii infracțiunilor și după consumare lor, de personalitatea lui și au pronunțat hotărâri neîntemeiate, greșit constatând că corectarea inculpatului este posibilă fără izolarea de societate;

- decizia instanței de apel, la motivarea pedepsei stabilite inculpatului contravine prevederilor art. 394 alin. (2) pct. 3) Cod de procedură penală, deoarece nu cuprinde motivele de aplicare a pedepsei mai ușoare și motivele de aplicare a pedepsei cu suspendare condiționată a executării acesteia;

5. La recursul ordinar declarat, în conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, a depus referință avocatul Pitel Anatolie în numele inculpatului Grati Ion, care pledează pentru inadmisibilitatea acestuia, ca fiind vădit neîntemeiat, menționând că soluția instanței de apel, referitor la categoria și mărimea pedepsei stabilite inculpatului corespunde prevederilor art. 6, 7, 61, 75-77, 90 Cod penal și art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, fiind argumentată suficient prin prisma principiilor și criteriilor de individualizare a pedepsei. În consecință consideră că pedeapsa aplicată este una echitabilă.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide că acesta este inadmisibil, fiind vădit neîntemeiat din următoarele considerente.

În speță se constată că recurentul s-a conformat prevederilor art. 422 Cod de procedură penală și a declarat recursul ordinar în termen.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că recursul declarat este vădit neîntemeiat.

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent. Or, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

La caz, se reține că recurentul invocă temeiurile de recurs prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală, care stabilesc, că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazurile, când: 6) *instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței;* 10) *s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.*

Pornind de la analiza cererii de recurs declarată de către procuror, Colegiul penal constată că, în esență, titularul acesteia critică decizia instanței de apel sub aspectul *menținerii aplicării prevederilor art. 90 Cod penal de către instanța de apel în privința inculpatului Grati Ion, recunoscut vinovat și condamnat de săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. b), art. 266 Cod penal, or, „deși dispoziția art. 90 Cod penal obligă instanța de judecată să indice în hotărâre motivele condamnării cu suspendare condiționată a executării pedepsei, acest fapt nu a fost motivat de către instanța de apel, care s-a limitat doar la enumerarea circumstanțelor care le consideră atenuante”.*

Verificând legalitatea hotărârii atacate sub acest aspect, Colegiul penal reține că argumentele invocate în cererea de recurs nu s-au confirmat în urma cercetării materialelor cauzei și în contextul ce urmează va puncta raționamentele care au stat la baza respingerii acestora.

În susținerea celor expuse supra, Colegiul penal subliniază că prin criteriile generale de individualizare a pedepsei se înțeleg cerințele (regulile) stabilite de lege, de care este obligată să se conducă instanța de judecată la aplicarea fiecărei pedepse, pentru fiecare persoană vinovată în parte. Legea penală acordă instanței de judecată o posibilitate largă de aplicare în practică a principiului individualizării răspunderii penale și a pedepsei penale, ținând cont de caracterul și gradul prejudiciabil al

infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care agravează sau atenuează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Parcurgerea acestor considerente relevă că, persoanei declarate vinovate, trebuie să i se aplice o pedeapsă echitabilă, în limitele sancțiunii articolului în baza căruia persoana se declară vinovată.

Potrivit prevederilor art. 61 Cod penal, pedeapsa penală este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului, și respectiv la rândul său are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea ultimului, cât și a altor persoane.

Totodată, conform prevederilor art. 75 Cod penal, persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială a Codului penal în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a acestuia. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei, care atenuează ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Subsidiar, Colegiul penal notează că categoriile pedepselor aplicate persoanelor fizice sunt expuse în Codul penal într-o anumită consecutivitate: de la cea mai blândă - amendă, până la cea mai aspră - detențiune pe viață.

În conformitate cu criteriile generale de individualizare a pedepsei, o pedeapsă mai aspră, din numărul celor alternative, prevăzute pentru săvârșirea infracțiunii, se stabilește numai în cazul în care o pedeapsă mai blândă, din numărul celor menționate, nu va asigura atingerea scopului pedepsei.

Respectiv, doar instanța de judecată este în măsură să înfăptuiască acțiunea de individualizare a pedepsei pentru infractorul care a săvârșit o infracțiune, având deplina libertate de acțiune în vederea realizării operațiunii respective, ținând seama de regulile și principiile prevăzute de Codul penal, la stabilirea felului, duratei ori a cuantumului pedepsei.

Raportînd la caz cele consemnate supra, Colegiul penal reține că instanța de apel, la stabilirea pedepsei, a acordat deplină eficiență prevederilor art. 61, 75 Cod penal și corect a ajuns la concluzia privind stabilirea inculpatului Grati Ion, pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, a unei pedepse sub formă de închisoare, cu suspendarea condiționată a executării acesteia, pe o perioadă de probațiune de 5 ani, pedeapsa fiind în limitele prevederilor legale, or temei de agravare a pedepsei, în aspectul propus de procuror, nu a fost stabilit.

Subsecvent, instanța de recurs ordinar ține să menționeze că prin apelul declarat, însuși acuzatorul de stat a solicitat, pentru comiterea de către inculpat a infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, să-i fie aplicată o pedeapsă de 2 ani 6 luni închisoare, cu anularea dreptului de a conduce mijlocul de transport (f.d. 211, Vol. I), adică numirea unei pedepse sub formă de închisoare, cu

un termen mai mic decât cel stabilit prin sentința primei instanțe pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal – de 3 ani închisoare, cu anularea dreptului de a conduce mijlocul de transport (f.d. 207, Vol. I).

Mai mult, instanța de apel, la aplicarea unei pedepse cu suspendarea condiționată a executării acesteia pentru comiterea de către inculpat a infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, a constatat prezența suficientelor circumstanțe atenuante pentru aplicarea suspendării condiționate a executării pedepsei cu închisoare, cum ar fi - recunoașterea vinovăției, repararea integrală a prejudiciului cauzat succesorului părții vătămate (f.d. 176-177, Vol. I), acțiunea civilă solicitată de CNAM a fost achitată integral (f.d. 182, Vol. I), cauza a fost examinată în procedura simplificată prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, căința sinceră, personalitatea inculpatului, pensionar – participant la acțiunile de apărare a integrității teritoriale a RM, lipsa antecedentelor penale, precum și faptul că victima, pe timp de noapte, traversa neregulamentar strada, pe un drum lat, cu 3 benzi de deplasare într-o direcție, în total 6 benzi (f.d. 16, Vol. I).

Într-o altă ordine de idei, Colegiul penal reține că pentru faptul că a părăsit locul accidentului, inculpatul a fost liberat de răspundere penală cu aplicarea amnistiei de către instanța de apel (f.d. 253, Vol. I), fapt necontestat de către procuror, prin urmare, decad efectele juridice negative a legii penale în privința inculpatului în partea infracțiunii prevăzute de art. 266 Cod penal, or părăsirea locului accidentului rutier depășesc limita componentei de infracțiune prevăzută de art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal. În aceste condiții, aplicarea suspendării condiționate trebuie efectuată cu luarea în considerare a circumstanțelor comiterii numai a infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, infracțiune comisă din imprudență, consumată la momentul tamponării pietonului care traversa neregulamentar drumul, pe timp de noapte.

Privitor la argumentul recurentului prin care se invocă că „pedeapsa stabilită inculpatului cu suspendare condiționată a executării acesteia pentru infracțiunea prevăzută de art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, este prea blândă și contrară prevederilor art. 61 Cod penal”, Colegiul penal reiterează că criticile privind blândețea pedepsei stabilite inculpatului pentru infracțiunea comisă, au fost menționate, inclusiv, în apelul procurorului declarat la 02 ianuarie 2020 (f.d. 204-211, Vol. I), asupra cărora instanța de apel s-a expus detaliat (f.d. 248-252, Vol. I), și anume, ” ...Colegiul consideră că pedeapsa stabilită inculpaților sub formă de închisoare, cu stabilirea unui termen de probă va asigura scopul executării pedepsei prevăzut de legiuitor la art. 61 din Codul penal.

Colegiul consideră că corectarea și reeducarea inculpatului Grati Ion va fi posibilă fără izolarea acestuia de societate, or, acesta în ședința instanței de apel a recunoscut vina, este caracterizat pozitiv, la evidența medicului psihiatru și narcolog nu se află, anterior nu a fost judecat, a recuperat integral prejudiciul cauzat prin infracțiune, a participat la acțiuni de luptă pentru integritatea teritorială a Republicii Moldova, este pensionar, astfel, suspendarea executării pedepsei cu închisoare și acordarea posibilității acestuia, ca în termenul de probă, prin comportare exemplară și muncă cinstită, să îndreptățească încrederea ce i s-a

acordat, va oferi o mai bună protecție intereselor societății decât izolarea vinovatului de societate”.

Relevant, instanța de recurs ordinar consideră a se menționa, inclusiv, faptul că potrivit procesului-verbal de audiere a martorului din 02 iunie 2021 (f.d. 49-50), succesorul părții vătămate, Postolache Veronica, a indicat că *”are pretenții față de conducătorul mijlocului de transport care a tamponat-o pe mama sa”*. Însă, odată cu semnarea tranzacției de împăcare din 20 iulie 2021 (f.d. 176-177, Vol. I), dintre inculpatul Grati Ion și succesorul părții vătămate, Postolache Veronica, ultima s-a dezis de careva pretenții pe marginea prezentei cauze penale față de inculpat, fiindu-i achitate de către inculpat - 4000 Euro și 2000 dolari SUA în calitate de prejudiciu material și moral. Mai mult, după semnarea tranzacției de împăcare din 20 iulie 2021, potrivit proceselor verbale ale ședințelor de judecată (f.d. 196-198, 231-234, Vol. I), succesorul părții vătămate, Postolache Veronica, nu s-a prezentat nici în prima instanță, nici în instanța de apel, fapt ce denotă lipsa, în continuare, a cărorva pretenții față de inculpat.

În aceeași ordine de idei, instanța de recurs ordinar stabilește, ca nefondate, alegațiile acuzării cu privire la faptul că inculpatul urmează a executa real pedeapsa cu închisoare, or, în cauza *Varga și alții vs. Ungaria* din 10 martie 2015 (în special § 105) Curtea a concluzionat că „nu este de competența Curții să indice statelor modul în care ar trebui organizate sistemele lor politice și închisoare penală. Aceste aspecte ridică o serie de probleme juridice și practice complexe care, în principiu, depășesc funcția judiciară a Curții. Cu toate acestea, Curtea ar aminti în acest context, recomandările Comitetului de Miniștri care invită statele să încurajeze procurorii și judecătorii de a folosi cât mai mult posibil alternativele la detenție, în scopul de a rezolva problema creșterii numărului deținuților din închisori” (*a se vedea în special Recomandarea nr. R (99) 22 și Recomandarea Rec (2006) 13 a Comitetului de Miniștri*).

În aserțiunea dată, Colegiul penal consideră că instanța de apel a concluzionat just că inculpatul urmează să-și ispășească pedeapsa fără privarea de libertate, iar în perioada de probă de 5 ani, urmează să manifeste un comportament exemplar, să nu săvârșească alte infracțiuni și prin comportare exemplară și muncă cinstită, să îndreptățească încrederea ce i s-a acordat.

Prin urmare, se atestă că instanța de apel corect a adoptat soluția în cauză, or, totodată s-a pus în balanță și faptul că executarea reală a pedepsei cu închisoarea, precum și o pedeapsă prea aspră generează apariția unor sentimente de nedreptate, jignire, înrăire și de neîncredere în lege, fapt ce, în circumstanțele particulare ale speței deferită judecării poate duce la consecințe contrare scopului urmărit de legea penală.

Astfel, motivarea deciziei instanței de apel, în care s-a expus argumentat pe chestiunile esențiale supuse atenției sale, descrisă și la pct. 3., 3.1. al prezentei decizii, în virtutea corectitudinii acesteia și pentru a evita repetări inutile, se acceptă și se însușește de instanța de recurs ordinar, fapt ce vine în corespundere cu jurisprudența CtEDO, care în pct. 37 a hotărârii sale în cauza *Albert vs. România* din 16.02.2010, statuează că art. 6 §1 din CEDO, deși obligă instanțele să își

motiveze deciziile, acest fapt nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (*Van de Hurk vs Olanda, 19 aprilie 1994, pct. 61*), cu toate acestea noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie prin alt mod, să fi examinat chestiunile esențiale supuse atenției sale.

Pe cale de consecință, având în vedere cele expuse supra, Colegiul penal indică că nu a constatat prezența erorilor de drept invocate de recurent ce ar fi afectat hotărârea atacată sub aspectul contestat, deoarece soluția adoptată de către instanța de apel este legală și întemeiată, iar recursul ordinar declarat este inadmisibil, fiind vădit neîntemeiat.

7. Conducându-se de prevederile art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Harti Vladislav, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 12 aprilie 2022, în cauza penală privindu-l pe **Grati Ion XXXXX**, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la **06 octombrie 2022**.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Țurcan Anatolie

Plămădeală Ghenadie